

Шлях до слави

Леонід Чернов

I

Сількор Цегеля смачно пообідав і, заклавши руки за шию, розкинувся на ліжкові. Йому здавалося, що вся його істота тихо і блаженно гойдається на теплих хвилях неймовірного щастя.

- От я, нарешті, й здобув всеукраїнської слави, - лукаво підморгнув він сам собі. - Мою замітку про бездіяльність завсільбуда[\[14\]](#) надрукували вже три газети.

- Альо, альо, - захрипів раптом хатній гучномовець. - Тепер послушайте фейлетон Панаса Напівголоного. Читає сам автор...

Обличчя Цегелі вмить засмутилось, наче чорна хмара зненацька вкрила блакитне небо. Цегеля часто чув, як українські письменники читають по радіо свої твори, але раніш йому якось і на думку не спадало, що й він...

- А чому й ні? - запитав себе Цегеля. - Чим я гірший за інших? Прославляти так прославляти... Гей, Соломіє, подай мені папір, котрий для фейлетонів! Що ти мені несеш? Повилазило тобі? Це для заміток про самогон. Он той давай, що ліворуч. Так... Яка в нас зараз кампанія? Ага, десятиріччя Червоної армії... Зараз ми одпечатаєм...

Цегеля зашкрябав пером по паперу.

Другого дня він вхопив чемоданчика, поцілував жінку і поїхав до Харкова.

II

На радіостанції - звичайна редакційна метушня, акорди рояля, урочиста тиша в мікрофонній залі, порушувана тільки чітким голосом дикторші та здушеним шепотінням поетів про аванси.

Секретар радіогазет вхопив із рук Цегеді фейлетон, проглянув, безнадійно махнув рукою і блискавично зник.

Цегеля потиснув плечима, почухав носа, забрав рукопис, плюнув і пішов ночувати до свого приятеля - журналіста Малахія Чудасіна.

- Це називається - лицем до села, - гірко шепотів він. - Іроди!

III

У цей самий час, коли Цегеля розшукує свого приятеля - репортера Малахія Чудасіна, секретар радіогазет розмовляє по телефону зі славетним гумористом землі української Андрієм Черешнею.

- Альо! - реве секретар у телефонну рурку. - Альо, товаришу Черешня! У нас завтра червоноармійський номер радіогазети. Визволяйте, голубе. Дайте хоч отакесенького фейлетончика...

Славетний гуморист сумно дивиться на годинника, чухає поперек, жахливо позіхає:

- Добре, напишу. Завтра пришлю.

Вішає рурку і додає сам до себе:

- Щоб чорти вас забрали разом з вашими мікрофонами!

- Кого повинні забрати чорти? - питає, входячи до редакційної кімнати, співробітник "Червоного будяка" - Андрон Кукса.

- Любчику! - хапає його за плечі славетний гуморист. - Тут у мене до вас діло є. Чи не написали б ви для радіо невеличкого фейлетончика? Бо мені замовлено, а у мене сімнадцять засідань, п'ять нарад, дев'ять вистав... Напишете, га?

- Чому ж не написати? Написати можна.

- От і гаразд. У мене - як гора з плечей. Тільки щоб з перцем.

- Будьте певні.

IV

Журналіст Андрон Кукса мав у той вечір їхати до Сонічки.

Серце його роздирало на шматки: з одного боку - свідомість обов'язку перед редактором, з другого - непереможна любов.

Ось чому він весь затремтів од радості, зустрівши свого знайомого - репортера Малахія Чудасіна.

Запропонувавши йому написати радіофейлетончика і діставши згоду, Кукса відразу став веселим і балакучим, скочив на автобус і подався до коханої.

V

Репортер Малахій Чудасін чухав потилицю і говорив другу своєму сількору Цегелі:

- Чорт би його взяв! Тут на кінонараду треба їхати, а тут чорт мені надав узяти на себе фейлетон. Замовили його нашому славетному Андрію Черешні, а мені доводиться писати. Слухай! Любий мій! Може, ти спробуєш? Ти ж гарний сількор, Цегеля! Ти перший на цілій Україні сількор, Цегеля! Ану, спробуй, вшкварни. Радіостанція біля окривконкому, автобус дев'ятий, до побачення!

VI

Сількор Цегеля витяг з кишені свій зім'ятий фейлетон, прибіг на радіостанцію, відкашлявся і, боязко кліпаючи очима, сказав:

- Малахій Чудасін мені переказував, що Андрій Черешня обіцяв вам фейлетон...

- Та невже?! - підскочив секретар. - Невже написав? Спасибі, велике спасибі! А я думав уже, що не напише, Давайте - давайте мерщій.

Він вихопив Цегелин фейлетон, продивився і весь захитався від захоплення:

- Чудово! Прегарно! Незрівнянно! Які дотепи! Який стиль! Ось де видко руку майстра! Ось у кого слід вчитись нашій молоді! Моментально несіть до мікрофона! Хай зараз же передають! Чекайте, я сам однесу.

Сількор Цегеля лишився один.

- Дивно, - сказав він, розглядаючи плакат "Прохаємо курців геть". - Вчора й говорити зі мною не хотів, а сьогодні трохи з руками не виривав. Ну, держись, сількоре Цегеля! Завтра по твоїх фейлетонах молодь буде вчитись. От так штука!..

("Червоний перець", № 6, 1928).

[14] Завсільбуд - завідувач сільського клубу.